

Special Pædagogisk støtte -SPS

Special Pædagogisk støtte. Hvad er det?

SPS skal sikre, at elever med en funktionsnedsættelse, kan uddanne sig på lige fod med andre.

En funktionsnedsættelse kan være ordblindhed, psykisk eller fysisk

Man skal have en dokumenteret funktionsnedsættelse for at modtage SPS

Støtten er knyttet til uddannelsen og har til formål at kompensere for de udfordringer, som funktionsnedsættelsen giver i forhold til uddannelsen.

Hvad kan man få hjælp til - ordblinde

1. Kompenserende it-hjælpemidler

- Hjælp til at læse og skrive

2. Studiestøttetimer til:

- strategisk arbejde med læseforståelse i forhold til studierelevante tekster. Dette arbejde kan for eksempel handle om at finde nøgleord og aktivere baggrundsviden
- opgaveskrivning med fokus på strukturering af det faglige indhold og bearbejdning af tekstens sproglige udformning
- eksamensforberedelse med fokus på at gennemgå pensumliste og prioritering af læseopgaver.

Hvad kan man få hjælp til – psykisk funktionsnedsættelse

Eksempler på hjælp til elever med psykisk funktionsnedsættelse (studiestøttetimer):

- manglende overskud og energi
- dårlig koncentration og hukommelse
- struktur i studiehverdagen (for eksempel i forbindelse med større opgaver)
- manglende overblik over uddannelsen, pensum, større opgaver, eksamenslæsning
- at 'sætte i gang' i forhold til for eksempel skriveprocesser
- ubehag ved det studiemæssige pres
- at håndtere sociale sammenhænge, svært ved at møde op på studiet eller svært ved at være i undervisningssituationer med mange mennesker
- at 'være på' for eksempel i forbindelse med at holde oplæg eller indgå i gruppearbejde
- usikkerhed om egne studieevner og faglige kompetencer.

Støtten kan spænde bredt.

Eneste krav er, at udgangspunktet for støtten er at kompensere elevens vanskeligheder relateret til uddannelsen, så eleven støttes i at gennemføre uddannelsen.

Hvad kan man ikke få hjælp til

Støttetimer må ikke benyttes til oplæsning eller lektiehjælp eller til gennemgang og resumering af tekster, som eleven ikke selv har læst. Studiestøttetimer må heller ikke bruges til korrekturlæsning.

Støtten kan have mange former, men kan aldrig være direkte terapi eller behandling.

Gør SPS en forskel?

Elever, der modtager SPS, har lidt lavere eller samme sandsynlighed for frafald fra deres ungdomsuddannelse som andre elever.

Eleverne oplever at få et stort udbytte af SPS, og at det uden SPS vil være vanskeligt at gennemføre en ungdomsuddannelse – særligt hvis eleven har psykiske vanskeligheder.

SPS kan give et større overskud til at deltage i undervisning og gruppearbejde.

Elever, der modtager SPS, opbygger kompetencer til selvstændigt og fremadrettet at løse egne udfordringer, fx teknikker til strukturering af tid

Eleverne generelt oplever, at SPS bidrager til at hæve deres faglige niveau, enten i enkelte fag eller generelt på uddannelsen

Elevers oplevelse af SPS

Udbytte af SPS hos elever med psykiske funktionsnedsættelser

- Samtaler med støttegiver om svære emner giver eleverne ro og overskud til at fokusere på skolearbejde
- Støtte til at strukturere hverdag og skolearbejde bidrager til en mere velfungerende hverdag på uddannelsen
- Støtten giver eleverne større selvtillid og kompenserer for manglende overskud på deres uddannelse.

Udbytte af SPS hos elever med ordblindhed

- It-hjælpemidler hjælper eleverne til at kompensere for deres læse- og skrivevanskeligheder
- Støttetimer hjælper eleverne til at optimere deres anvendelse af it-hjælpemidlerne og udvikling af strategier til opgaveløsning.

Hvad er det vigtigt at have fokus på?

For at sikre SPS af høj kvalitet er det vigtigt at:

- Lærere og SPS-vejledere videndeler om elevers behov (forudsætter elevens samtykke)
- SPS-vejlederne har kompetencer og elevkendskab
- Støttebehov skal også mødes i oplæringen
- SPS spiller tæt sammen med undervisningen
- God relation mellem SPS-vejleder og elev
- Tidlig identifikation af støttebehov og igangsættelse af SPS
- Støtteforløb, der er fleksibelt tilrettelagt og imødekommer elevens behov

Når oplæringsstedet varetager støtten

- 1. SPS-koordinator / oplæringskoordinator sender mail med registreringsskema til uddannelseskonsulent, hvor støttebehovet fremgår. Denne videreformidler til oplæringsstedet. Det afklares om, oplæringsstedet kan varetage støtten.**
- 2. To gange om året (juni/december) skal der laves en forløbsbeskrivelse, hvor der reflekteres over støtteforløbet og det vurderes, hvor mange studiestøttetimer, der skal søges til det kommende halve år**
 - Har eleven en SPS-vejleder på skolen, laver denne forløbsbeskrivelsen med eleven
 - Modtager eleven kun SPS i oplæring, beder vi oplæringsstedet lave forløbsbeskrivelsen
 - Er eleven i oplæring henover juni/juli eller december/januar beder vi om, at eleven kan komme ind på skolen 1 time og lave forløbsbeskrivelsen med sin sps-vejleder her.
- 3. Umiddelbart efter oplæringens afslutning sendes timeregistrering og faktura til skolen**

Viden om eleven

1. **SPS-vejleder drøfter støttebehovet med eleven inden oplæring, så eleven bedre kan sætte ord på, hvad han/hun har behov for støtte til.**
2. **Ved en forventningsafstemning eller anden samtale inden oplæringsstart, er det en mulighed at elevens SPS-vejleder deltager, såfremt eleven også har et ønske om det.**
3. **Støttegiver på oplæringsstedet kan snakke sammen med elevens SPS-vejleder på skolen og på den måde klædes bedre på til støtteopgaven (kræver elevens samtykke).**

Behovet for støtte i oplæringen

Der kan bevilges støttetimer til brug i oplæringsperioden. Ofte vil en medarbejder på oplæringsstedet varetage støtten.

Støtten kan bestå i:

- støtte til planlægning, struktur og overblik i opgaveløsningen
- støtte til introduktion til opgaver
- støtte i form af tydelig og kontinuerlig opfølgning på opgaveløsningen
- samtaler i forhold til kommunikation og omgangsformer på oplæringsstedet med henblik på at undgå misforståelser og konflikter

Hjælp til ordblinde i oplæringen

- Kan have problemer med arbejdshukommelse: én opgave ad gangen samt støtte til indlæring af nye arbejdsopgaver
- **Hjælp til struktur på skriftligt arbejde, fx refleksionspapiret:**
 - Hjælp til forventninger og til at skabe en rød tråd i det skrevne
 - Snakke om, hvad det vigtigste er, eleven vil fortælle
- **Er der mulighed for at indtale dokumentation af pleje? De fleste ordblinde er vant til at bruge it-hjælpemidler på deres egen computer.**
- **Accept af at det skriftlige arbejde tager længere tid**
- **Kan der til det skriftlige arbejde hjælpes med nogle standardformuleringer?**

Hjælp til elever med psykisk funktionsnedsættelse

Kognitive elementer:

- Støtte til struktur: fx bryde læsning ned i mindre bidder, overblik over arbejdsdagen, balance mellem arbejds-, studie- og fritid.
- Redskaber til bedre koncentration: studievevaner fx notatteknik, fokus på at huske pauser, skabe daglige rutiner

Hjælp til elever med psykisk funktionsnedsættelse

Følelsesmæssige elementer:

- Hjælp til at få øje på egne ressourcer og styrker
- Hjælp til at forstå og adskille egne og andres følelser og adfærd
- Hjælp til at arbejde med negative tanker, eleven har om sig selv, og få dem byttet ud med tanker, der bygger op i stedet for at bryde ned.

Sociale elementer:

Oversættelse af sociale koder: Støttegiveren kan hjælpe eleven med at se situationen fra flere vinkler og tale med eleven om hensigtsmæssig adfærd, som en hjælp til at undgå konflikter.

Hjælp til elever med fx ADHD/ADD

- **Én opgave ad gangen**
- **Overblik og struktur på hverdagen - visuelt**
 - Ugeplan
 - Dagslister
- **Støtte til indlæring af nye arbejdsopgaver**
- **Styr på pauserne**

Godt at have fokus på:

- Faste personer eleven er knyttet til, så der ikke skal dannes for mange nye relationer
- Sig tingene på den samme måde og vær tydelig og konkret
- Klare budskaber (undgå ironi, indforstået sprog mm.)